

"הפגנות הופכים לנשק"

לורנס פישר

ניוזלטר מספר 42

שלום לכם, האמת היא שכמו כולם, די עצוב לי. אני רואה כל מה שקורה בעולם וזה כואב. החודש עמדנו דום לצפירות פעמיים, פעם ראשונה לזכר המחיר ששילמנו כשלא הייתה לנו מדינה עצמאית והשנייה לזכר המחיר לשמור על מדינה עצמאית. כל זה הזכיר לי את שנות ה-30 הארוכים והביא אותי לכתוב את הניוזלטר הזה.

בימים האפלים של שנות ה-30, הטילה עלייתו של אדולף היטלר לשלטון בגרמניה צל על העולם.

האידיאולוגיה הארסית שלו כוונה לאוכלוסייה היהודית, והכניסה אותה לסיוט חייה. כבר ב-10 במאי 1933 (זוכר תמיד את התאריך כי נולדתי ב-10 למאי אבל לא ב-1933), התפוצצו רחובות ברלין ממתח כאשר התרחשה שריפת ספרים ציבורית מסיבית. ספרים יהודיים, כולל טקסטים קדושים כמו התנ"ך, נכלו בלהבות. התופת סימלה יותר מסתם הרס של נייר ודיו; זו הייתה התקפה על מהות הזהות היהודית. בינואר 1933 היו בגרמניה כ-523,000 יהודים, המהווים פחות מאחוז אחד מכלל אוכלוסיית המדינה. האוכלוסייה היהודית הייתה ברובה עירונית וכשליש מיהודי גרמניה התגוררו בברלין ועליהם הנאצים החליטו להוציא את זעמם וזה מזכיר לי את מה שקורה היום.

במקביל יהודים גורשו ממקומות עסקיהם, מאוניברסיטאות וממקומות אחרים. הנאצים חרמו מפעלים יהודיים ולא נתנו לאנשים להכנס לעסקים יהודיים. הם דחקו בהם לחזור לארץ אבותיהם: פלסטינה כלומר ארץ ישראל שאז הייתה תחת כיבוש בריטי. הדי השנאה הדהדו ברחבי אירופה, והיהודים עמדו בפני בחירה מייסרת: להישאר ולסבול רדיפות או לחפש מקלט בארץ רחוקה. אנשים כמו אלברט איינשטיין המפורסם, בחרו לנסוע רחוק רחוק לארה"ב שגם אז לא הייתה ידידותית כלפי יהודים כמו שהזכרנו באחד הניוזלטרים הקודמים. עשרות אלפי יהודים מגרמניה וגם מדינות אחרות באירופה החליטו לנטוש את האנטישמיות הגוברת באירופה ולעלות ארצה. משפחות ארצו את הזיכרונות, התקוות והפחדים שלהן במזוודות בלויות, ויצאו למסע רצוף אי ודאות.

משנת 1933 עד 1936 זרם זרם קבוע של מהגרים יהודים לעבר ארץ ישראל. הגידול בהגירה היהודית הוביל להתגברות המתחים והעימותים בין האוכלוסייה הערבית ליהודי מזרח אירופה שכבר התיישבו בה. האוכלוסייה הערבית המקומית ראתה בקהילה היהודית הגדלה איום על אדמתה ועל שאיפותיה הפוליטיות. המי שמכיר את ההסטוריה של האיזור מ-1921 ועד לאותה נקודה, זוכר שבכל פעם שמשהו לא מצא חן בעיני התושבים הערבים המקומיים, הם יצאו לרחובות בצורה אלימה כי ידעו שהבריטים יכנעו לדרישותיהם (בדיוק כמו היום).

המהומות הסלימו וב-1936 המצב הפך לבלתי נסבל. שלטונות המנדט הבריטי, ששלטו אז בפלסטין, נאבקו לשמור על הסדר, אך ללא הצלחה. אני אישית קורא להתפרעויות אלו האינתיפאדה הראשונה אבל כנראה אני היחיד שמשתמש בהגדרה זו. כדי להתגבר על התפרעויות הערבים, הביאו הבריטים יחידות צבאיות שלמות מאיזורים סמוכים כדי לתגבר את החיילים המקומיים - חיילים שמעולם לא העלו על דעתם שהם יעסקו בתפקידי שיטור בארץ הנביאים והמלכים העתיקה. כוחות הגיעו אפילו ממלטה שהייתה אז תחת שלטון בריטי. הבסיס של כוחות אלו היה בטולכרם והם היו אחראים לתגבר את החיילים באיזור השרון. המכתב הבא נשלח מחייל בגדוד השני של גדוד לינקולנשייר שהובא ממלטה ב-18 ביולי ועזב ב-11 בדצמבר 1936:

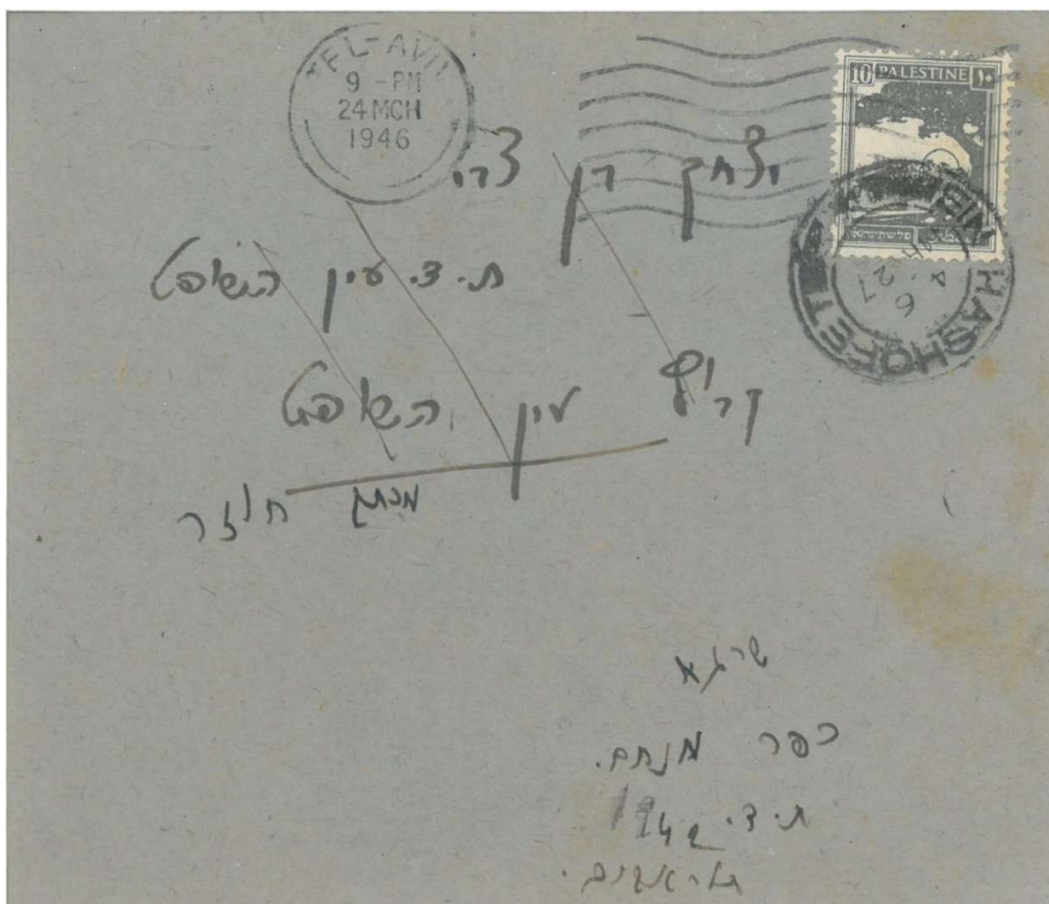

בתוך הכאוס, התמודדו המתיישבים היהודים עם מצוקה קשה. התקפות ערבים איימו על הכפרים, החוות והיישובים שלהם. אבל הייאוש הניע חדשנות והם המציאו פתרון: **ישובי חומה ומגדל**. ישובים אלו לא היו כפרים רגילים אלא מבצרים של חוסן, התרסה ותקווה. בלילות לאור ירח עבדו חלוצים יהודים ללא לאות. הם הקימו מגדלי שמירה מעץ על גבי גבעות, עיניהם סורקות את האופק לאיתור סכנה. מסביב למגדלים הללו הם בנו חומות מקירות עץ פשוטים שהקיפו את בתיהם. היישובים עמדו כסמלים של הישרדות, התרסה ורוח בלתי מעורערת של עם שסירב להישבר.

ישובי חומה ומגדל היוו מקלט בטוח על אדמות שנרכשו רשמית על ידי הקרן הקיימת לישראל (קק"ל). כאן מצאו משפחות נחמה. ילדים שיחקו בצל מגדלי שמירה, צחוקם הדדה בעמקים. זקנים חלקו סיפורים על חוסן, מעבירים את לפיד

התקווה לדור הבא. אחד הישובים האלו הוא עין השופט שנוסד ב-1937 ובכלל לא היה להם משרד דואר. משרד הדואר שלהם נפתח רק ב 1944.

בין החומות המאולתרות הללו, עמדו יהודים על המשמר מפני פושטים ערבים. הם הגנו על זכות הקיום שלהם, על הקשר שלהם לאדמה העתיקה. יישובי חומה ומגדל הפכו ליותר ממבנים פיזיים; הם גילמו את רוחו הבלתי נתפסת של עם שדבק בחיים, באהבה ובאמונה.

וכך, על רקע המהומה והמריבה, קם מגדל החוסן - מגדלור של הישרדות ועדות ללהבה הבוערת של הרוח האנושית.

נהניתם, ספרו לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבא.

תגובות, הערות, בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר

מוזמנים גם לבקר באתר: <https://stampandstories.blogspot.com>

וגם בערוץ היוטיוב שלי: <https://www.youtube.com/channel/UCHGHlvoXTTM0rpyd3zW3lQQ>

סיפורים מעניינים מעולם הבולאות